

...

t.a.v. de (in-)formateur / College van Gedeputeerde Staten
t.a.v. de landbouwwoordvoerders Tweede Kamer fracties

...

... DEN HAAG

Wageningen, januari 2024

Betreft: Beleidsadvies na 1.5 jaar Bean Deal

Geachte landbouwwoordvoerders van de Tweede Kamer,

De Green Deal Eiwitrijke Gewassen voor menselijke consumptie - de [Bean Deal](#) - loopt nu anderhalf jaar. Er is veel bedrijvigheid en eiwitrijke gewassen staan steeds meer op de kaart. Via deze brief wil ik u, samen met de 72 Bean Dealers, verzoeken extra aandacht te geven aan de teelt, verwerking en consumptie van eiwitrijke gewassen zodat de opschaling van vlinderbloemigen in Nederland versneld kan plaatsvinden. De Rijksoverheid kan, samen met ketenpartners, actie ondernemen om duizenden Eiwitboeren van Nederland toekomstperspectief te bieden. We doen een beroep op u om de voorgestelde benodigde inzet te borgen in toekomstig voedselbeleid en aanvullende actie te ondernemen.

NEDERLAND (NOG) GEEN EIWTRIJK LAND VOOR EIWTBOEREN

Het narratief van onze Nationale Eiwitstrategie (NES) draagt de titel 'Nederland, een eiwitrijk land' (Bijlage). De Bean Deal - het eerste concrete uitvloeisel van de NES - verrijkt sinds 14 juli 2022 de samenwerking tussen de 72 betrokken ketenpartners. De partners starten [veredelingsprojecten voor vlinderbloemigen](#), er komt een [verwerkingsfaciliteit voor veldbonen in Drenthe](#) en volgende maand begint de nationale consumenten-activatie campagne [#BeanMeal](#). Tot onze grote spijt constateren we tegelijk dat adoptie van levensmiddelen op basis van Nederlands geteelde vlinderbloemigen achterblijft. Dit ondermijnt het toekomstperspectief voor ondernemende en vooruitstrevende Eiwitboeren van Nederland.

RIJKDOM PLANTAARDIG EIWIT VAN EIGEN BODEM ONDERBELICHT

Belangrijkste belemmering voor opschaling in teelt en consumptie is structurele onderwaardering. Dát Nederlands geteelde vlinderbloemigen zoals lupine, soja, kikkererwt, veldboon en bruine boon, cruciaal zijn voor een gezondere bodem, biodiversiteit én de gezondheid van de burger is bekend. We slagen er echter niet in deze waarde expliciet én toepasbaar te maken voor beleidsmakers, voedselaanbieders en consumenten. Dit leidt tot laagwaardige inzet van vlinderbloemigen in veevoer, supermarkten die de producten hoog beprijsen en consumenten die niet worden gestimuleerd om deze producten te kopen.

PERFECTE STORM

De huidige omstandigheden zijn ondersteunend aan het opwaarderen van levensmiddelen op basis van Nederlandse vlinderbloemigen. Alle [supermarktketens](#) en [cateraars](#) hebben concrete eiwitdoelstellingen vastgelegd. De [CSRD-wetgeving](#) is ingegaan om voedselaanbieders aan te zetten de impact van hun producten inzichtelijk te maken (scope 3). Vanuit het ministerie LNV staat een dashboard in de steigers waarop retailers worden gerant op transparantie. De EU kondigde recent de vorming van een [Europese Eiwitstrategie](#) aan. Steeds meer consumenten

geven aan [groeiende interesse](#) te hebben voor eiwitrijk voedsel, geproduceerd door Nederlandse boeren,.

FOCUS OP WAARDE, NIET OP KOSTPRIJS

We dringen aan op consistent en langjarig beleid waarmee Eiwitboeren en voedselaanbieders mogelijkheden worden aangereikt om de waarde van vlinderbloemigen voor menselijke consumptie concreet én toepasbaar te maken. Richt daarom in toekomstig beleid ook op de waarde die deze grondstoffen bieden, niet louter op het terugbrengen van de kostprijs.

Voor toekomstige uitvoeringsprogramma's bevelen we drie speerpunten aan:

1. Kwantificeer de duurzame en gezonde waarde van teelt van verschillende vlinderbloemigen én de producten die ze voortbrengen.
2. Ondersteun Eiwitboeren en ketenorganisaties om de waarde te vermarkten voor verwerkers, producenten van eindproducten, supermarkten en cateraars.
3. Transitievergoeding voor telers van vlinderbloemigen, in te zetten voor menselijke consumptie.

SBIR #BEANMEAL ALS START

Als eerste concrete actie vanuit de Rijksoverheid stellen we voor om een [SBIR-programma '#BeanMeal'](#) (werktitel) op te zetten. Na de succesvolle SBIR-programma's in 2010 (Nieuwe Eiwitten op het Menu) en 2017 (New Food Challenge) is een SBIR specifiek gericht op de ontwikkeling van producten op basis van Nederlands geteelde vlinderbloemigen een logisch vervolg. Specifiek gericht op ondersteuning van Eiwitboeren die willen opschuiven in de waardeketen. Met als resultaat een pallet aan producten met plantaardig eiwit van eigen bodem. Producten die miljoenen Nederlanders waarderen, mensen trots maakt op de boon van Nederlandse bodem én op haar producent, de Eiwitboer.

Spreekt deze richting van waard creatie u aan, dan gaan we hierover graag verder in gesprek. Onze ketenregisseur, mevrouw Sonja Zuijdgeest, is gaarne bereid om u meer toelichting te geven over de Bean Deal. Mw. Dr. Ir. Sonja Zuijdgeest, sonja.zuijdgeest@beandeal.nl, tel. 06-55870061.

Tot slot willen wij u veel succes wensen met de verdere formatie.

Met vriendelijke groet,

Marjolein Brasz

Marjolein Brasz

Voorzitter Stuurgroep Bean Deal

Bijlage: Narratief Nederlandse Eiwitstrategie 'Nederland Eiwitrijk Land'

